

Отже, вважаємо за доцільне гармонізувати податковий та бухгалтерський облік з метою формування єдиної інформаційної бази для формування звітності підприємства та управління його діяльністю.

Література:

1. Гарасим П.М., Журавель Г. П., Хомин П.Я. Податковий облік і звітність на підприємствах: Підручник. – К: ВД “Професіонал”, 2004. – 448 с.
2. Бухгалтерський податковий облік: Навчальний посібник для студентів спец. 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. д.е.н., проф. Ф.Ф. Бутинця, к.е.н., доц. С.Л. Берези. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2004. – 384 с.
3. Войнаренко М.П., Пухальська Г.В. Податковий облік і аудит: Підручник. – К.: ВЦ «Академія», 2009. – 376с.

Савельєва К.С.
студ. гр. ОА-42

Національний лісотехнічний університет України
Науковий керівник. - Новак У.П.
асистент кафедри обліку і аудиту

ПРОБЛЕМИ ЕКОАУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, набувають все вагомішого значення у зовнішній та внутрішній політиці більшості держав світу, у т.ч. й України. Це пов'язано з тим, що активізація життєдіяльності суспільства, стрімкий розвиток науки та сучасних технологій, надмірне споживання природних ресурсів, а у деяких випадках і безгосподарність керівництва окремих підприємств спричиняють погіршення екологічної ситуації в країні та подальшого загострення екологічної кризи [3].

Одним з механізмів регулювання взаємодії суспільства і природи в умовах сучасного соціально-економічного розвитку є екологічний аудит. В Україні він почав розвиватись з 90-х років минулого століття, коли на національному рівні були прийняті стандарти серії ISO-14000, серед яких ДСТУ ISO-14010-97, 14011-94 і 14012-97 регламентують проведення екоаудиту. 2004 року введено в дію Закон України “Про екологічний аудит”, який спрямований на підвищення екологічної обґрунтованості та ефективності діяльності суб'єктів господарювання і визначає основні правові і організаційні принципи здійснення екологічного аудиту.

Проблема розвитку та здійснення екоаудиторської діяльності в Україні, на думку вітчизняних вчених [3], пов'язана з вирішенням двох ключових питань:

- проведенням екологічного аудиту діяльності господарюючих суб'єктів з позицій дотримання екологічного законодавства, оцінкою проектно-кошторисної документації та екологічної ефективності управління суб'єктом господарювання;
- врахуванням екологічних аспектів при аудиті фінансової звітності.

Так, для здійснення екоаудиторської перевірки потрібна надійна інформаційна база, неодмінною умовою формування якої є облік природоохоронної діяльності підприємства. Але жоден із чинних законодавчо-нормативних документів з питань обліку в Україні не висвітлює цієї проблеми, хоча витрати на охорону навколишнього середовища деяких підприємств суттєво впливають на їх фінансові результати та загальну економічну стабільність.

Інформаційною основою процесу ухвалення управлінських рішень є дані бухгалтерського і податкового обліку підприємств, але на сьогоднішній день інформація про

природоохоронну діяльність та екологічні витрати підприємств відображаються розрізнено, без урахування їх економічного змісту. В більшості випадків поточні витрати не систематизуються, а “розчиняються” в загальних показниках собівартості продукції. Інформація про них може бути отримана лише за допомогою вибірки з первинних документів, статистичних розрахунків і експертних оцінок. Тому, як справедливо зазначає О. Петрик [3], доречно виділити в класах 8 та 9 Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженого наказом №291, самостійні рахунки “Витрати на екологію” та “Витрати на охорону навколишнього середовища” відповідно, а клас 6 доповнити рахунками “Екологічні зобов'язання” та “Розрахунки за страхуванням екологічних ризиків”.

Особливістю проведення екологічного аудиту підприємств є низька достовірність природоохоронної звітності, яка фахівцями [4] оцінюється нижче 20% існуючого негативного впливу на навколишнє середовище. Це є додатковим негативним чинником можливості залучення інвестицій та кредитів, оскільки зменшується достовірність наведеної інформації.

Не можна не погодитись з вітчизняними науковцями [1], що доцільно розробити організаційно-правову модель впровадження процедур екологічного аудиту, оскільки, на сьогоднішній день:

- не відпрацьована методика екологічного аудиту, чітко не проглядається мета в залежності від виду екологічного аудиту (обов'язковий чи добровільний);
- виникає необхідність доповнити законодавчу базу щодо предмету та об'єкту екоаудиту, а також його ролі як інструменту ефективності впровадження екологічних заходів та попередження негативних впливів на навколишнє природне середовище та їх наслідків;
- відсутній механізм стимулювання впровадження процедур екологічного аудиту в якості добровільних.

Для подальшого розвитку екоаудиторської діяльності в Україні необхідно прийняти наступні кроки [2]:

- удосконалити Закон України “Про екологічний аудит” шляхом внесення відповідних змін та доповнень, зокрема уточнити поняття екологічного аудиту, об'єктів та суб'єктів, а також сфери проведення екоаудиту;
- розширити перелік об'єктів обов'язкового екологічного аудиту, зокрема тих, які представляють екологічну небезпеку незалежно від форм власності;
- розглянути питання фінансування проведення екологічного аудиту об'єктів обов'язкового екоаудиту, якщо замовником виступають органи виконавчої влади;
- розробити та затвердити нормативно-правові акти щодо організації екоаудиторської діяльності, зокрема щодо питань навчання і сертифікації екоаудиторів;
- розробити нормативно-методичну базу, яка стосується власне процедур екологічного аудиту;
- створити спеціально уповноважену організацію, яка б узагальнювала результати вже проведених екоаудитів, сертифікувала і вела реєстр екологічних аудиторів, розробляла методичну базу для проведення екологічного аудиту.

Дотримуючись вищезазначених напрямків розвитку екоаудиту можна забезпечити додержання законодавства про охорону навколишнього природного середовища в процесі господарської діяльності, що є метою екологічного аудиту.

Отже, екологічний аудит як один з важливих еколого-економічних та адміністративно-правових інструментів у вітчизняній системі екологічного управління повинен зайняти відповідну нішу, забезпечуючи інтеграцію нашої держави в європейське та світове економічне співтовариство та перехід України до еколого безпечної економіки відповідно до концепції сталого розвитку.

Література:

1. *Екологічний менеджмент та аудит рекреаційних територій (концептуальні засади та організаційний механізм): Монографія / Під ред. д.е.н. Т.П. Галушкіної. –Одеса: Видавництво ТОВ “ІНВАЦ”, 2006. – 184с.*

2. *Новак У.П. Перспективи розвитку вітчизняного екологічного аудиту // Наукові розробки молоді на сучасному етапі: тези доповідей VI наукової конференції молодих вчених та студентів, (Київ, 15-16 квітня 2008р.). Київ: КНУТД, 2008. – Том III. – с. 89*
3. *Петрик О. Проблеми розвитку та здійснення екологічного аудиту в Україні // Вісник податкової служби України. 2004. – №16*
4. *Степень Р.А. Экологическое аудирование. – Красноярск: СибГТУ, 2000. – 72с.*

Сенів І. Р.
студ. гр. ЕОАм-11
Національний університет «Львівська політехніка»
Науковий керівник – Цогла О. О.
асистент кафедри обліку та аналізу

ПРОБЛЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТОВАРНИХ НАДБАВОК

У ринкових умовах господарювання роздрібна торгівля характеризується все більшим ускладненням структури, що обумовлено розширенням масштабів діяльності, ростом обсягу товарних мас, які циркулюють її каналами, збільшенням кількості структурних елементів і розмаїттям їх зв'язків між собою і з постачальниками. Усі названі обставини підкреслюють важливість питання торгової надбавки на товари та правильність її відображення в обліку.

Правильне відображення в бухгалтерському обліку товарних надбавок торговельних підприємств на товари, які оприбутковують та обліковують за продажними цінами (роздрібними) цінами, раціональне і об'єктивне визначення та списання товарних надбавок на реалізовані товари має важливе значення для визначення фінансових результатів діяльності та рівня рентабельності торгівлі.

У підприємствах роздрібно́ї торгівлі та інших підприємствах торгівлі, що обліковують товари за продажними (роздрібними) цінами, дохід створюється за рахунок торгової націнки на реалізовані товари. В кінці місяця за підсумком торговельних операцій в звітному місяці ці підприємства визначають і відображують в обліку суми торгових націнок, що відносяться до реалізованих товарів [2, с. 15]. Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій для обліку торговельної націнки на товари передбачений окремий субрахунок 285 “Торгова націнка”. Назва субрахунку “Торговельна націнка” не відповідає термінології, яка прийнята в діяльності підприємств торгівлі. Так, термін “націнка” звичний і властивий тільки для підприємств харчування, як елемент ціни, що характеризує розмір їхньої націночної категорії. Однак, для підприємств торгівлі елементом ціни може бути “торговельна надбавка”, яка дозволяє покривати усі виробничі витрати та отримувати прибуток від реалізації товарів [3].

На торговельних підприємствах, які обліковують товари за продажними цінами, фактична собівартість реалізованих товарів має визначатись за пунктом 22 П(С)БО 9 “Запаси” як різниця між продажною (роздрібною) вартістю реалізованих товарів і сумою торговельної націнки, яка за розрахунком до них відноситься. Однак ні Положення, ні Інструкція про застосування Плану рахунків не уточнюють, як практично це здійснити в синтетичному й аналітичному обліку, застосовуючи в обліку товарів продажні ціни.

Пунктом 22 П(С)БО 9 “Запаси” встановлено, що середній відсоток торговельної націнки для визначення суми товарних надбавок, які відносяться до реалізованих товарів (реалізованої торговельної націнки), визначається діленням суми залишку торговельних націнок на початок звітного місяця і торговельних націнок у продажній вартості одержаних у звітному місяці товарів на суму продажної (роздрібно́ї) вартості залишку товарів на початок звітного місяця та продажної (роздрібно́ї) вартості одержаних у звітному місяці товарів [4].